

Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskab

Talen for Fædrelandet

Søren Lyder Jacobsen, 5. juli 2011

"Hvor smiler fager den danske kyst". Sådan lyder første linje i den smukke Danmarkssang, som Johannes V. Jensen skrev i 1925, og 75 år tidligere havde H.C. Andersen skrevet *"I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme"*.

Begge sange er rene kærlighedserklæringer til fædrelandet og emmer af patriotisme.

Men hvordan står det til med fædrelandskærlighed og patriotisme i dag? Er det i vores moderne tidsalder overhovedet aktuelt at tale om sådan nogle størrelser?

Jeg tror, at svaret er, at globalisering, EU og multikulturalisme i disse år tvinger os til at tage op til vurdering, hvad det egentlig vil sige at være dansk.

Jeg har boet næsten 12 år af mit liv i udlandet, i meget forskellige lande med meget forskellige kulturer. Det har givet store oplevelser og personlig udvikling. Men samtidigt bliver man meget stærkt bevidst om de mange positive aspekter ved fædrelandet, som man måske ikke lige tænker så meget over hjemme i Danmark i det daglige. Som udlandsdanser bliver man rent ud sagt hamrende glad for Danmark, ja vel nærmest patriot. Men jeg mener, at man sagtens kan have både en kosmopolitisk indstilling og nære stor kærlighed til sit fædreland.

For Danmark er jo et ekstremt velordnet og smukt land, med næsten ubegrænsede muligheder for personlig udfordring og udfoldelse. Vi har et velfungerende folkestyre, et konstitutionelt monarki med en utroligt populær kongefamilie, vi har vores lange historie, vores nationale kulturarv og enestående kulturværdier, vores smukke og varierede landskaber, vores milde klima, vi har retssikkerhed med respekt for liv, frihed og ejendom, ligestillingen, den personlige frihed og ikke mindst vores velfærd.

Alt det tager vi danske som noget naturligt og givet.

For langt hovedparten af verdens befolkning forholder det sig jo bare ikke sådan.

Danskerne er – måske uden helt selv at vær klar over det – utroligt privilegerede i vores demokratiske velfærdsstat. Derfor skal vi også være opmærksomme på, at vi ikke bliver for tilbagelænedede eller måske direkte dovne og selvtilstrækkelige. Man skal nemlig ikke tro, at alt det, Danmark står for, blot er noget givet, som kommer helt af sig selv. Disse værdier skal vindes, udvikles og forsvares i hver ny generation. Ikke nødvendigvis "Med sværd i hånd", som det står i Midsommervisen, men det er stadig nødvendigt at gøre en aktiv indsats for at bevare og forbedre alt det, som er skabt af utallige generationer af danskere før os.

Nogle kæmper - i bogstavelig forstand - for vores frihed i fjerne egne af Verden, men det kan også i mindre målestok være en patriotisk gerning at yde en indsats ud over det normale i sit job eller i sin forretning, at være aktiv i politik eller som frivillig i foreningslivet, at give en hånd med på det sociale område eller helt generelt bare at yde lidt mere, end man selv nyder af den danske velfærdsstats samfundskage. Som John F. Kennedy formulerede det: *"Spørg ikke, hvad dit land kan gøre for dig, men hvad du kan gøre for dit land."*

Statsminister Thorvald Stauning blev lige efter den store krise i 1930'erne spurgt om, hvorvidt han følte sig som patriot, og han svarede: "Hvis De ved patriot forstår en mand, der elsker sit land, og vil arbejde for det efter evne, så vedkender jeg mig at være patriot".

I disse valgtider prøver nutidens politikere fra begge fløje at sælge vælgerne et budskab om, at det ikke kommer til at gøre specielt ondt på nogen at overvinde den krise vi er i i dag (Man skulle jo gerne vælges)! Politikerne kunne også have valgt en anden, mere ærlig og ligefrem vej ved at appellere til en moderne dansk patriotisme, og derved få befolkningen til at forstå, at det danske velfærdssamfunds overlevelse bedst kan sikres gennem tiltag, som måske ikke alle borgere lige kan se deres egen fordel i.

Men ikke bare de politiske ledere, også erhvervsledere og ledere i uddannelsessystemet og i kulturlivet må forholde sig til det nationale og sætte høje standarder for den nødvendige debat om de værdier, som det danske samfund skal bygge på i fremtiden.

I Berlingske søndagsudgave skrev Claes Kastholm en sønderlemmende kritik af de mange danske intellektuelle, som med baggrund i den aktuelle sag om grænsebevogtning og toldkontrol håner og nedgør deres eget fædreland. Han slutter sin klumme med ordene: "... livet er for dejligt og dette land for stort til at blive domineret af dårlig tænkning."

Jeg synes som Kastholm, at vi med rette kan være stolte af vores fædreland, og at vi bør forsvare det både i ord og i gerning. Jeg synes også, at vi - på samme præmis som Stauning i 1930'erne - kan vedkende os at være patrioter.

Jeg er i hvert tilfælde. Og jeg er derfor også meget glad for, at jeg fik æren af at holde talen for Fædrelandet.